

# Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Gruppo I°/70% - Autorizzazione DCSP/II/40509/91/5681/102/88/BU DEL 12.11.1991  
 Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978 - Poštni t/rn 11234499  
 Poduredništvo: 34133 Trst - Trieste - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

## NAŠ UVODNIK

### Kar je možno, ni vse dovoljeno

V današnjem družbenem življenju se stalno srečujemo s protislovji: eni nočejo otroka, drugi se zatekajo k vsem primernim in neprimernim sredstvom, da pridejo do svojega otroka; imamo babice, ki hočejo biti mamice (celo si »sposodijo« hčerkino telo), da ne omenjamo hudih bioloških in s tem v zvezi moralnih problemov, ki jih je vnesel današnji »napredek«.

Veliko je staršev, ki bi radi posvojili otroka, povpraševanj je toliko, da je nastala tudi na tem polju podla trgovina. Imamo pa matere, ki so zapustile svojega otroka in ga potem zahtevajo nazaj (tudi sodnijsko) od nove družine.

Znanost je torej stopila v skrivnost življenja, omogočila neslutene možnosti, ki pa niso vse moralno dovoljene, saj ostane pribito, da je samo On gospodar življenja.

Nastali so tudi problemi v zvezi s posvojenjem otrok. Časovno zadnji je sledeči: neka italijanska igralka bi rada posvojila otroka, četudi živi sama, torej brez moškega.

Sodnik je zavrnil prošnjo; omenjena igralka se je pa obrnila najprej na Prizivno in sedaj na Ustavno sodišče, ki bo moralo razsoditi.

Leta 1967 so evropske države članice podpisale v Strasbourgu skupno pogodbo, s katero so glede posvojitve izenačili nekatere zakone posameznih držav. Leta 1973 se jim je pridružila tudi Italija, ki je 10 let kasneje posodobila postopek posvojitve s tem, da je dovolila posvojitve že tri leta poročenim parom, ki niso ločeni in so zmožni vzgoje otroka.

Medtem 6. člen strasbourške konvencije daje neke možnosti tudi samski osebi, vendar to je v pristojnosti posameznih držav. Italijansko Ustavno sodišče mora torej rešiti zadevo, ne da bi kršilo 29. člena (državne) ustave, ki priznava pravico družini kot naravni družbi, ki pa sloni na poroki.

Toda nad državnim zakonom obstaja naravni moralni zakon.

V primeru prošnje samske osebe za posvojitve si moramo postaviti vprašanje: Kaj je otrok in kaj pomeni otroku imeti družino.

Leta 1986 je Ustavno sodišče izjavilo, da je bistvo posvojitve zaščita temeljnih koristi mladoletnika, zato ni naravna rešitev spremeniti posvojenca v legalno siroto brez očeta.

Lahko bi kdo ugovarjal: Raje enega od »staršev« kot nobenega. Toda vzgoja le enega od staršev je nepopolna vzgoja. Takšna posvojitve postavlja bolj v ospredje željo in voljo (ali tudi egoizem) samskega človeka kot resnično dobro otroka.

## SSk za osnovanje širokega demokratičnega zaveznitva, po možnosti s svojim simbolom

Slovenska skupnost naj prispeva k oblikovanju širokega demokratičnega zaveznitva, ki naj bi predstavljalo protiutež tržaški desnici. Priporočljivo pa je, da v okviru tega zaveznitva nastopi s svojim tradicionalnim simbolom, če bo za to dana možnost. To nalogo je pokrajinski kongres SSK, ki se je odvijal v nedeljo, 3. oktobra, na Pomorski postaji v Trstu, poveril vodstvenim organom stranke. To je tudi posledica novega stanja, ki je nastalo po sprejetju novega volilnega zakona, ki SSK in celotno narodnostno skupnost sili v nov pristop do političnega nastopanja Slovencev v Italiji.

Ta problem je obsegal važen del poročila pokrajinskega tajnika Martina Breclja, ki je dejal, da razmere silijo v volilno povezovanje. Do skupnih demokratičnih koalicij je že prišlo v občinah Milje in Devin-Nabrežina, kjer bo SSK nastopila pod novim, skupnim simbolom. Drugačnemu položaju pa smo priče v tržaški občini, kjer glede skupne liste imata pomisleke DSL in SKP, tako da se stranki ponujata dve alternativni: nastopiti s samostojnimi listami, a povezano pod skupnim županskim oz. predsedniškim kandidatom z drugimi strankami, ali pa se vključiti v »zametek oziroma torzo skupne liste, kakršnega predstavlja Zaveznitvo za Trst, recimo z neodvisnimi kandidati«. Prva rešitev je po mnenju Breclja seveda glavna.

Sicer je Breclj v svojem poročilu branil odločitev SSK, da je 6. junija samostojno nastopila na upravnih volitvah. To je storila »tudi in pred-

sem zato, da bi opozorila na krivico nove volilne zakonodaje in sploh na nerešene probleme Slovencev v Italiji. Konsenz, ki ga je SSK pri tem požela, predstavlja velik moralni in politični kapital, ki bi ga mogla in morala celotna manjšina učinkoviteje izkoristiti.« Branil je tudi zahtevo po zajamčenem političnem zastopstvu slovenske manjšine, ki je pomembna, saj bi pomenila »vidno priznanje navzočnosti slovenske narodnostne skupnosti, kar je vselej bistvenega pomena za vsako manjšino.« Poročilo se je dotaknilo tudi drugih problemov, kot npr. mednarodnega konteksta, pogajanj med Slovenijo in Italijo o nadgradnji osimskih sporazumov in seveda o recipročnosti, ki jo je treba jemati seveda v pozitivnem smislu, upoštevajoč torej dober zgled Slovenije na področju zaščite manjšin.

Kako nastopiti na bližajočih se občinskih volitvah v Trstu, Miljah in Nabrežini, je bila glavna tema kongresne razprave. Nujno je seveda povezovanje z demokratičnimi silami, pravzaprav je to edina možna rešitev, drugih pač ni. Ali to pomeni tudi odpoved strankinemu simbolu? Mnogi delegati, kot npr. Sergij Pahor in Rafko Dolhar, so se strinjali, da je treba v to kislno jabolko vendarle ugrizniti, ker je to najmanj slaba rešitev, strankin pokrajinski podtajnik Peter Močnik pa se je v svojem posegu zavzel za nastop pod lastnim simbolom, če je to le možno, saj predstavlja simbol lipove vejice zgodovino, mimo katere ni mogoče kar tako iti. Županski oz. predsedniški

kandidat pa naj bi bil skupen z drugimi demokratičnimi silami v Trstu. To rešitev je poudaril tudi Josip Pečenko, ki je dejal, da bo to preverjanje demokratičnosti volilnih partnerjev SSK. Z osnovanjem skupne demokratične koalicije, v kateri naj bi bila tudi SSK, pa so se v glavnem strinjali tajniki posameznih krajevnih sekcij na tržaškem teritoriju. Nakazanih je bilo tudi nekaj predlogov, kako organizirati v bodoče politično nastopanje Slovencev in kako obveščati evropske forume o našem položaju. O tem sta spregovorila zlasti bivša deželna svetovalca Jože Škerk in Drago Štoka. Slednji se je zavzel za osnovanje skupnega predstavniškega telesa — Narodnega sveta Slovencev v Italiji (NSSI), aktivist društva Edinost Primož Sancin pa za novo slovensko stranko, ki naj bi se imenovala Zveza zamejskih Slovencev.

O obliki nastopa na tržaških občinskih volitvah se bo izrekel pokrajinski svet stranke, ki se bo sestal v četrtek, 7. t.m. Slednji, kot tudi drugi vodstveni organi stranke, ostane tak, kot je, saj so spričlo nastalega političnega položaja soglasno sklenili, da prenesejo volitve pokrajinskih organov SSK na december, ko bo po občinskih volitvah slika tržaške politične scene jasnejša. Zagotovo pa bodo bodoče oblike boja in političnega nastopanja Slovencev v Italiji predmet mnogih pogovorov in razprav v naslednjih mesecih ter na deželnem kongresu stranke.

Ivan Žerjal

## Italija v novih kriznih krčih

Politična, moralna in institucionalna kriza, ki je v zadnjem letu globoko pretresla italijansko državo in ljudstvo, ne popušča. Komaj je kazalo na rahel preobrat na bolje, pa so nastopili novi dogodki, ki so omenjeno krizo še poglobili in zaostriili. To potem, ko je vlada uspela odobriti finančni zakon in je parlament pokazal določeno mero konstruktivnega sodelovanja pri sprejemanju tudi nepriljubljenih ukrepov.

Trije novi dogodki so spet razburkali že itak nemirne italijanske politične vode. Naprej je voditelj Severne lige Umberto Bossi na množičnem zborovanju svojega gibanja v kraju Curno v Lombardiji zagrozil s pravo državljansko neposlušnostjo: »Severno ljudstvo bo potrpevalo do aprila prihodnjega leta. Če se dotlej ne bo nič spremenilo in ne bo predčasnih volitev, bo dvignilo svojo orjaško pest!« Ideolog Lige, prof. Gianfranco Miglio, pa je bil še bolj precizen: »Novembra bomo začeli z davčnim uporom, aprila bomo raz-

pisali plebiscit o ustavi federativne države. Če naše zahteve ne bodo naletele na ugoden odjek, bomo umaknili svoje predstavnike iz parlamenta.«

Izjavi omenjenih voditeljev Lige sta pomenili pravi izziv vsem drugim strankam, vladi, parlamentu in predsedniku republike. Predsednik vlade Ciampi je reagiral tako, da namerava ostati pri krmilu vlade, dokler mu ne bo parlament odrekel zaupanja. Predsednik republike Scalfaro pa je potrdil, da bo razpustil parlament in razpisal nove volitve, brž ko bo isti parlament izglasoval novi volilni zakon za volitve poslancev in senatorjev. Najbolj ostro so odgovorile politične stranke, ki Bossija obtožujejo državnega prevratništva in političnega avanturizma. V polemiko se je vključilo tudi vatikansko glasilo »L'Osservatore Romano«, ki tudi ostro kritizira Bossija in mu očita »napad na institucije in državno enotnost«.

Ko se je že poglobila polemika o Bossijevih izjavah, pa je ponovno stopilo v ospredje razkrivanje pod-

kupninskega sistema. Za to je poskrbel komercialist in univerzitetni asistent Aldo Molino, ki se je zaradi podkupninske afere skrival v inozemstvu, a se je nenadoma odločil, da se vrne v Italijo. S svojimi izjavami milanskim sodnikom je dal novega zagona preiskavi o podkupninah in s tem povzročil nov pretres v italijanskem političnem in podjetniškem svetu. Sodnikom je namreč razkril marsikaj o podkupninah v zavarovalništvu in v železarstvu. Na osnovi njegovih izjav so milanski sodniki podpisali 20 zapor-nih nalogov. Tako so karabinjerji in policija aretirali glavnega ravnatelja Zveze industrijcev Lombardije Danieleja Krausa in bivšega generalnega direktorja ministrstva za industrijo Vittoria Barattierija, bivšemu ministru za zdravstvo De Lorenzu pa so naslovili jamstveno obvestilo.

Parlament pa je nepričakovano zavrnil zahtevo sodstva po preventivnem priporu omenjenega bivšega mi-



(Fotokroma)

Posledice nesposobnega vodenja krajevnega gospodarstva upraviteljev tržaške občine, pokrajine in dežele je spravilo mestno gospodarstvo na nevaren tir. Delavci so naveličani obljub in lepih besed in sedaj kažejo vse svoje ogorčenje s stavkami in protesti.

V Trstu imamo 11.000 nezaposlenih, mladina s težavo dobi prvo zaposlitev. V letu 1993 je do 31. avgusta prenehalo delovati že 1.538 podjetij, med temi prevladujejo obrtniki in trgovci.

To nevzdržno stanje kliče po spremembi, za katero bomo kmalu vsi poklicani, da skupno odločimo s svojim glasom.

(se nadaljuje na 2. strani)



## Česa se jehovci boje? 25 let maše za Slovence v Milanu

Strah se širi med jehovci oziroma njihovimi voditelji in se spreminja v skoraj paranoično shizofrenijo, kot so ugotovile medicinske raziskave. Voditelji so namreč spoznali, da se njihov vzpon nagiba k propadu.

Kako se je njihov strah sprevrgel v sindrom obkoljenosti in v občutek preganjanja, se je povsem izkazalo na nedavnih poletnih okoliških zborovanjih jehovcev. Strogo nadzorujejo udeležbo na svojih »veselih zborih«, kot bi bili ti zapor ali »loža«, da si ne bi nepoklicani prilastili važnih informacij ali svobodno izraženih misli in jih kasneje izrabili v svoje namene.

V majski številki njihove revije »Ministero del Regno« je vodstvo opozarjalo svoje somišljenike, naj prinašajo s sabo na kongres poleg simbolnega znamenja kongresa tudi izjavo glede transfuzije krvi. Kot vemo, jo jehovci zavračajo. Brez teh dveh razpoznavnih znakov jim je bila udeležba prepovedana, lahko pa so se udeležili kongresa, če jih je spremljal zaupni jehovec.

To nezaupanje občutijo tudi časnikarji, ki jih sicer mora spremljati odgovorni za tisk, saj morajo biti njihova vprašanja strogo vodena.

Česa se jehovci boje? Zakaj si njihovi privrženci ne smejo prosto izbirati branja, gledati neodobrenih oddaj in predstav, se pogovarjati s časnikarji — ta pogovor je možen le v prisotnosti jehovskih starešin — družiti se z osebami, ki niso njihove veroizpovedi?

V tem njihovem vedenju se skriva strah, da bi družba spoznala, kakšni so v resnici. Celo svojo zgodovino ponarejajo. Pred kratkim so izdali Dosje o jehovcih, ki je namenjen predvsem sredstvom javnega obveščanja. V njem med drugim prikazuje o odnos jehovcev do nacifašističnega gibanja in skušajo umetno opravičiti svoj poskus zblizanja s Hitlerjevim režimom leta 1933. Christina King pa je v svojem proučevanju nekaterih sekt v koncentracijskih taboriščih odkrila, da so tudi jehovci podpirali nacizem in ga opravičevali kot sredstvo obrambe pred krivicami, ki so jih Nemci trpeli že od leta 1919 (to so tudi sami izjavili v Izjavi o zvestobi nacionalsocialističnemu režimu).

Jasnost teh izsledkov pa narekuje jehovcem opreznost, da te avtorice ne citirajo več v svojih glasilih.

### Italija v novih kriznih krčih

(nadaljevanje s 1. str.)

nistra De Lorenza, kar je hudo prizadelo predsednika republike Scalfara, ki je odločno izjavil, da bi najraje takoj razpustil parlament, a tega ne more storiti, ker še ni bil odobren nov zadevni volilni zakon.

Na področju snovanja novih političnih formacij in zavezništva pa beležimo odločitev poslanca Segnija, ki se je svoj čas ločil od DC, da se spet približa njenemu tajniku Martinazzoliju in se torej na prihodnjih volitvah poveže z njim. Ta Segnijeva odločitev pa je ošibila politični položaj Demokratičnega zavezništva in Stranke demokratične levice, ki sta nanj že nekako računali pri prihodnjih volilnih povezavah.

V prihodnjih tednih in mesecih se torej obetajo še drugi zanimivi premiki v usmeritvi političnih sil pri oblikovanju koalicijskih povezav za prihodnje parlamentarne volitve po novih volilnih pravilih. a.t.

Začelo se je pred 25 leti. Iz Rima je začel prihajati pok. Nace Kunstelj, ki mu je bila poverjena dušna oskrba beguncev po taboriščih v Italiji. Pa je prišel v Milan in tu začel zbirati slovenske vernike. Njegovo delo so potem nadaljevali drugi, zadnji v tej vrsti je dr. Oskar Simčič. Vsak mesec odhaja v Milan, da tam mašuje in se sreča s slovenskimi verniki. In to vse leto razen ob poletnih počitnicah. Ta mesec bo znova odšel za »jubilejno« leto, slovesno pa bodo ta jubilej proslavili kdaj pozneje. Sedaj se zbirajo v cerkvi sv. Rešnjega Telesa (Corpus Domini) v ul. Canova 4.

Slovenska skupnost v Milanu je v avgustu izgubila zelo zvestega člana in prijatelja; 12. avgusta je namreč umrl Jožko Rusjan, doma iz Renč. Med vojno so ga zajeli Angloameričani in ga pozneje s padalom spustili v Sloveniji. Toda po vojni so te padalce obtožili vohunstva in jih likvidirali. Pokojni Jožko je imel srečo, da je do časa zbežal v Italijo. V Milanu je dobil dobro zaposlitev in ostal zaveden Slovenec in kristjan. Domov pa ni hotel več. Ko je prišel v Gorico, je poklical sorodnike, v Renče pa se ni več vrnil. Tako so se mu tovariši zamerili.

### Ah, ta naš tisk

Ob takih pobudah, ki prihajajo večinoma nekoliko vsiljene od zunaj in od »zgoraj«, ko naj bi verniki skupno razmišljali o vlogi tiska, radia in televizije za sodobno družbo in za posameznika, za mlade in doraščajoče, za zrele in ostarele vernike, se ponavadi zatekamo k obrabljanim frazam, s katerimi poudarjamo, kako so ta občila pomembna za življenje posameznika in skupnosti, za njihovo moralno rast in civilizacijski razvoj, za njih skupno čutenje in delovanje, za njihovo sposobnost postavljati si skupne načrte in jih uresničevati, kako mora biti tisk zdrav in dober... Vse to je lepo in prav, toda s tem odkrivamo toplo vodo, ne povemo nič, kar ne bi vsi znali že od lanskega in predlanskega tedna družbenih občil in še od prej; ne povemo nič, kar bi nas približalo tiskani ali izgovorjeni besedi, kar bi nas prepričalo, da se temu tisku približamo in da ga imamo za svojega.

Poskusimo enkrat nekoliko drugače: poskusimo, na primer, prebrati časopis od začetka do konca, preberimo to številko Katoliškega glasa popolnoma, vse članke in priložnostne zapise. Potem zaprimo list, se zamislimo, pomislimo, kaj je dobro in kaj je manj dobro ali slabo, pomislimo, ali bi se dalo napisati bolje, potem pa, kar smo po svoji pameti ugotovili, napišimo v pismu za našega urednika in za vse, ki so za njim, da se bodo zamislili, da se bomo zamislili in odslej delali bolje, pisali za potrebe ljudi, o katerih vemo, da nas berejo pozorno in kritično. Ne bomo zamerili, tudi če bo kaka ostrá beseda.

**Nove predklicne številke za Slovenijo. Iz Italije v Slovenijo predklicna številka 00386. Iz Slovenije v Italijo predklicna številka 0039.**

## Misijon v dekanskem dekanatu od 15. do 24. oktobra

Namen misijona je osvetliti nekatera vprašanja, ki nam morejo pomagati na poti iskanja odgovorov k srečnejšemu življenju. Ob nerešenih življenjskih vprašanjih življenje navadno postane životarjenje. Ljudje iščemo pot, ki vodi k sreči in življenjski radosti. Za nas je pot uresničena v Kristusu.

Misijonarji: V ANKARANU salezijanci; v DEKANIH lazariisti; v MOVRAŽU, KUBEDU in SOČERGI jezuiti; v PREDLOGI in OGPU frančiškani in kapucini; v PREGARI, GRADINU in TOPOLOVCU frančiškani; na ŠKOFIJAH in TINJANU salezijanci.

Redno vsak večer bo sv. maša z govorom in priložnost za spoved. Načrtovanih je več srečanj za posamezne skupine in stanove.

Misijonarji bodo obiskali posamezne družine, posebno bolnike. Skupne prireditve: v Ankaranu za veroučence v soboto, 16. oktobra, od 9. do 16. ure.

V nedeljo, 17. oktobra, romanje za družine k Devici Mariji na Vzročku od 9. do 16. ure. Za mladino v Ankaranu v soboto, 23. oktobra, od 9. do 16. ure.

Vsaki večer bo opozarjal na misijon »misijonski zvon«.

Podroben urnik bo imela vsaka župnija posebej.

## Nova enciklika Veritatis splendor - Sijaj resnice

Pred kratkim so v Rimu predstavili novo encikliko papeža Janeza Pavla II. z naslovom Veritatis splendor ali Sijaj resnice. Ta dokument pogloblja postavke in temelje krščanske morale, poudarja veličino človeka, ki je ustvarjen po božji podobi, ter pristno zamisel človekove svobode...

Sodobnega človeka, ki živi zmeden sredi najrazličnejših ponudb in vab, Cerkev stalno nagovarja, saj se čuti dolžno, da mu oznanja resnico v luči božje besede, ki je večna in nespremenljiva.

O tej encikliki smo že brali prve ocene, in to še predno je izšla. Takrat so pisali površni časnikarji, ki sploh niso prebrali dokumenta in so se naslanjali le na povzetke nekaterih agencij, ki si s takim nestrokovnim poročanjem ne delajo časti.

O tem važnem dokumentu bomo še pisali.

### Prijateljstvo kot zakrament

Bog nas želi imeti v ljubezni, kot ljubitelje; ne v romantičnem smislu, temveč duhovno, v življenju polnem milosti.

Vsi potrebujemo prijateljsko dušo, nekoga, ki nas tako ljubi, da nam ne pusti, da bi se oddaljili od poti svetosti, ne da bi nas obenem opominjal ali vzpodbujal.

Prijateljska duša je vedno božja poslanka, ker bi si jo težko sami našli. Če vam je prav ali ne, odvisno bo od vas, ali sprejmete zdravilo, ki vam ga bo predpisala.

Bolj kot se poglobijo človeška prijateljstva, bolj se poglobi tudi naš odnos do Boga, saj so v obratnem sorazmerju druga z drugim.

Ljubezen ni naša izključna last in ne moremo je darovati drugemu kot nekaj našega. Samo v kolikor smo jo prejeli od Boga, je naša; mi smo le posredniki te ljubezni.

(Prevod: F.V.)



## ŽIVIMO S CERKVIJO!

### Rožni venec

7. oktobra

V mesecu oktobru nas Cerkev vabi, naj molimo rožni venec. Kako odgovarjamo na to vabilo?

»Bistvo rožnega venca je v tem, da nastopata Jezusov lik in usoda povezana z življenjem njegove Matere. Molvec premišljuje petnajstero dogodkov iz Gospodovega življenja, vendar ne dogodkov kot takih, marveč iz srčnega utripa one, ki mu je bila med vsemi ljudmi najbližja. Tudi ne gre za navadno premišljevanje, ker ga morajo spremljati vedno spet ponavljajoče se besede: zdrave marije. To dvoje mora združiti, v tem je pomembnost molitve rožnega venca in tega se je treba naučiti.

Rožnega venca ne moreš vedno moliti. Kdor npr. tiči v nemiru verskega iskanja in vprašanja, ne bo vedel z njim kaj početi in ga bo opustil. Za rožni venec je potrebna živa vera, predvsem pa sposobnost, da utihnemo in se ob stvari pomudimo. Pustimo ob strani dejstvo, da ne ravnaš prav s sveto stvarjo, če rožni venec kar zdrdraš, to je tudi nesmiselno. Moliti ga je treba počasi in s premislekom. Kadar nimaš časa, da zmoliš vsega, vzemi le en del. Bolje je en del dobro kot vse slabo.

Komur je postal rožni venec do-

mač, temu bo kakor spokojna, skrita dežela, kamor se bo odpravljala in se umirila, ali kapela, katere vrata so vedno odprta, da lahko tam odlaga, kar doživlja.« (R. Guardini)

Molitev rožnega venca so vneto širili zlasti redovniki dominikanci (sv. Dominik je umrl leta 1221). Papež Pij V., sam dominikanec, ki je umrl leta 1572, je organiziranje bratovščin rožnega venca posebej poveril dominikancem. In ti so znali iz njih napraviti prave šole duhovnega življenja, kjer so verniki dobivali zelo dobro asketično in splošno krščansko vzgojo. Zgodovinarji nam znajo povedati, koliko dobrega so take bratovščine naredile med Slovenci.

Sredi 16. stoletja je krščanskim deželam Evrope pretela skrajna nevarnost s strani Turkov. Velika zmaga kristjanov nad neprimerno močnejšim turškim brodomjem v bitki pri Lepantu 7. oktobra 1571 je bila v tem pogledu odločilnega pomena. Pij V. je to zmago pripisoval prav molitvi rožnega venca. In spominski dan na to zmago je 7. oktober, ko praznujemo Rožnovensko mater božjo (spomin sv. Marije Zmagovalke).

I. šk.

## Kaj pišejo drugi

### Šola: vzgoja ali izobraževanje?

O tej dilemi razmišlja uvodnik septembrske številke revije »Nuova secondaria«, namenjene vprašanjem (višje) srednje šole. Napisal ga je glavni urednik revije Evandro Agazzi.

Agazzi izhaja iz predpostavke, da se vse človekove dejavnosti odvijajo v razmerju do nekega ideala. Obrtnik na primer ve, kakšen naj bi bil njegov izdelek, ne ve pa, ali mu bo ta cilj uspelo doseči. Ideal določa vrednost, vrednost pravila. Ta so od primera do primera lahko pač umetniška, slovnična, logična itd. Skratka, šele ko nam je jasno, kaj nam je narediti, začnemo razmišljati, kako to izpeljati.

Delo vzgojitelja je nekoliko drugačno. On ne izdeluje predmetov, ampak pomaga mlademu človeku, da v polnosti uresniči svojo osebnost. Tudi vzgojitelj ima pred sabo ideal, toda ta ideal ni poljuben, ampak izhaja iz neke objektivne danosti, t.j. iz vsakokratne človekove enkratne in nezamenljive osebnosti.

Razumevanje vzgojnega procesa, nadaljuje avtor, je v celoti pogojeno od pojmovanja človeka. Tudi za učitelja in profesorja velja, da lahko na vprašanje »kako delati« (tehniko) odgovori le, če jasno ve, »kaj hoče doseči«. Če sama določitev vsebine pouka ni naključna, ampak odvisna od tega, kar mi menimo, da je za mladega človeka koristno. Govoriti o šoli zgolj kot o nevtralnemu posredovalki znanja, je samo na sebi protislovno. Take šole sploh ni ali pa je povsem neučinkovita. Dokaz za to vidi Agazzi v dejstvu, da se mlademu človeku vtisnejo v spomin predvsem tisti učitelji in profesorji, ki znajo posredovati učencem ne le

predpisano znanje, ampak tudi odnos do njega v luči vrednote.

Ne moremo si torej predstavljati, da bi pouk posameznih predmetov potekal izven nekega celostnega vzgojnega načrta. Kakorkoli ga namreč zastavimo, vedno pristajamo na tako ali drugačno pojmovanje človeka. Težava je v tem, zaključuje Agazzi, da se je v nekaterih totalitarnih režimih polpretekle dobe vzgoja izrodila v manipulacijo, kar je danes mnoge nagnilo k temu, da zavračajo sleherni ideal človeka in se nagibajo k neki domnevni nevtralni vzgoji. Agazziju se ta rešitev ne zdi sprejemljiva. Ne gre za to, da se vzgoja odpove vrednotam, pač pa da je razmejitve med vzgojo k vrednotam in manipulacijo zelo jasna. Preizkusni kamen take vzgoje pa ostaja slejkoprej spoštovanje osebnosti in svodobe mladega človeka.

Razmišljanje, objavljeno v italijanski strokovni reviji, bi utegnilo biti še posebno aktualno za razmere v republiki Sloveniji. Tu namreč potekajo dela za izoblikovanje »nacionalnega programa za vzgojo in izobraževanje«. Kaže, da se med izbranimi strokovnjaki (o kriterijih njihove izbire so v teku polemike) uveljavlja stališče, po katerem naj šola samo izobražuje, ne pa vzgaja. To pa najbrž ne bo pravilni odgovor na zlorabe iz preteklosti.

T.S.

**Delo je božje naročilo človeku. Naj raste v nas krščansko spoštovanje dela!**

\*\*\*

**Naj nas vsako nedeljo Kristus vedno bolj povezuje v skupnost bratov in sester!**



## POGLED NA SLOVANSKO-SLOVENSKI PANTEON

Alenka Juvan, časnikarka pri Slovincu, nas bo v naslednjih člankih popeljala skozi čas, ko so naši predniki čistili bogove.

Seznani se bomo z značilnostmi teh božanstev in z oblikami njihovega češčenja, ki je bilo razširjeno v slovenskem prostoru.

Alenka Juvan je sicer znana našim radijskim poslušalcem, saj je napisala za radio niz otroških pravljic. Izdala je tudi knjigo pravljic.

### ... da je svet ustvarilo popolno bitje, božanstvo

Alenka Juvan

»Pogosto je gledal v nebo in se spraševal, kdo vse to ureja in vodi, da se v tistem nebesnem prostranstvu vse tako brezhlebno odvija... V samotnih nočeh, ko mu te stvari niso dale spati, mu je odgovarjal veter, ki se je zaganjal v krošnje stoletnih lip, in enakomerno škripanje večne ure v tramu.«

Človek se je že od nekdaj čudil vsemu okoli sebe, občudoval stvarstvo; ogenj, vodo, dan, noč, morje, gore, luno, sonce, življenje in bežal pred črno ženo s koso, smrtjo.

Takrat v davnini, ko je živel sredi narave pod milim nebom in se le pred nevarnostmi zatekal v votline, je pred njegovimi očmi zrasla roža, drevo, prestrašila ga je poletna nevihta, grmenje in strele, prisluhnil je odmevu, zrl v zvezdnato nebo in se izgubljal med spreminjajočimi se letnimi časi. Vsak dan je odkrival velik, lep, mogočen in včasih strašen svet in čutil je, da je svet ustvarilo popolno bitje, božanstvo. Takrat si je za vsako čudežno predmetnostjo kot stvaritelja predstavljal nekoga drugega. Včasih je o takšnem človekovem sprejemanju sveta v ospredju trditve, da takrat še ni ničesar vedel in razumel, toda ali je stvarstvo res manj občudovanja vredno, če spoznamo načrt, ali pa je le človek postal nadut in objesten.

Tudi ti bogovi iz davnine, poganški bogovi plemen, ras, starih ljudstev, narodov, kar jih je na vrteči zemeljski krogli, so prastaro izročilo, vedenje, misel o življenju skozi čas. Pripovedujejo nam, potomcem o velikih skrivnostih in iskanjih človeka, o njegovih neštetihih stiskah in velikih radovednostih. Stari poganski bogovi so del narodovega življenja, z njim so najtesneje povezani, zato bi morali vse zapise, šege in običaje, ki so se ohranili o verovanjih vanje, skrbneje hraniti in oživljati.

O slovenskih bogovih, ki smo jih nekaj v svoj panteon sprejeli tudi z zgodovinskim romanom Pod svobodnim soncem, prav tako so jih nekaj priklicale stare šege in navade, pa zgodbe starih očancev, ki pripovedujejo o raznorodnih čudnih drevesih, potokih, coprnicah, čarnih predmetih... O vsem tem govorijo tudi Zgodbe o čarnih predmetih in svetih znamenjih na Primorskem, ki jih je

### Redek pojav

Verjetno ni vsakdanji dogodek, da bi rastline, ki cvetijo spomladi, cvečete tudi jeseni. To pa se je prejšnji teden zgodilo na vrtu stare hiše Žerjalovih v Borštiču pri Sv. Ivanu. Na vrtu hiše, ki je sicer že leta prazna, se je v četrtek, 23. septembra, mudil upokojenec Aleksander Žerjal, ki je nemalo presenečen zagledal grm majene v cvetju.

»V svojih 67 letih nisem ne slišal ne videl, da bi majence v naših krajih cvečete v septembru,« nam je povedal. In kaj je potem z njimi storil? »Nabral sem jih šop in nesel domov, kjer mi v vazi lepšajo dom.«

Res presenetljiva narava!

v knjigi z naslovom Skrivnost in svetost zbral in zapisal Pavel Medvešek. Takšnale je o Čjoku: »V Landarski jami pri Špetru v Benečiji so od pamtiveka živele divje babe, ki so bile strah in trepet ljudi, saj so jim kradle otroke, ki so jih kasneje v jami pojedle. Ko so pred jamo postavili svetišče in tam tudi kurili kresove, so se divje babe umaknile globlje v jamo, kjer je divje jezero. Ven so hodile na drugi strani hriba. Ko so v deželo prihrumeli Atilovi vojaki, se je Beneška kraljica zatekla prav v to jamo. Brat, ki si je želel prestola, jo je izdal, toda ker je Atila mislil, da ga pošilja v past, ga je obglavil. Po dolgem obleganju, ko je Atila mislil, da bo ljudi pregnala iz jame lakota, so mu divje babe z obzidja začele metati dol žitne snope. Jezen je zaukazal vojski, da zapusti dolino. V spomin na ta dogodek so postavili pred jamo velik kamen - čjok, pod katerim je bil pokopan tudi kraljičih brat. Od tedaj so ljudje svetišče v Landarski jami zelo radi obiskovali. Ko je Beneška kraljica umrla, so jo pokopali v bratov grob. V času žalovanja pa je pridrvelo v Nadiško dolino krvoločno pleme in pobilo vse, ki se niso umaknili v hribe. Uničili so tudi čjok in oskrunili grob.«

## Moskovski dogodki

Tanki na moskovskih ulicah so nov dokaz, kako težko je demokraciji uveljaviti svojo prepričevalno moč v okolju, ki prave demokracije ni nikoli poznalo. V režimu, ki je razglašal svoje resnice z vsemogočno policijo, vohunstvom, zapori in propagandiral svoj sistem z lažnimi gospodarskimi uspehi, pač niso mogli čez noč zrasti ljudje, ki bi znali voditi preobrazbo iz totalitarizma v demokracijo. To, da komunizem zapušča za sabo povsod, kjerkoli je prišel na oblast, tako pogorišče, je najboljši zgovoren dokaz o zgrešenosti sistema. Zrušil se je — in z njim tudi vsi, ki so ga vzdrževali — čim je popustila centrala, ki je že dolgo lahko samo skrivala svojo duhovno in materialno pohabljenost. Tak sistem je lahko ustvaril samo družbo milijonov in milijonov ljudi, ki se ne brigajo ne za politiko ne za skupno dobro, kot smo lahko videli, ko so ljudje umirali pod streli tankov in brzostrelk pri parlamentu, na drugem koncu mesta pa je življenje teklo mirno naprej. Ali more biti res, da so Rusi in drugi narodi bivše Sovjetske zveze do take meje alergični na demokracijo? Res je nekaj drugega, res je, da Rusi in ostali ne poznajo demokracije in ne vedo, kakšne neizmerne možnosti nudi, če je prav zastavljena, ne glede na to pa je ta sistem edini, ki zagotavlja svobodo posameznika in skupnosti. Do tega spoznanja pa je pot dolga, še zlasti, če je vmes huda socialna kriza, ki je na vsem Vzhodu zastrašujoča in iz katere ni videti izhoda. Res je, da je Zahod po padcu berlinskega zidu

## Tv Koper - nove slovenske oddaje

Pretekli petek je bila v restavraciji Furlan na Repentabru predstavitev nove serije televizijskih programov za Slovence v Italiji z naslovom Koronine slovenske lipe.

Oddaje je predstavila odgovorna urednica slovenskega programa Tv Koper, Barbara Žigante. Prva oddaja bo stekla v soboto, 9. oktobra. Splošno znano je, kako malo se poznamo, predvsem Slovenci v matici zamejske sonarodnjake, zato so dobrodošle prav take oddaje.

Že skoro pol leta so na programu oddaje iz niza Kam vodijo stezice. Pripomniti moramo, da te oddaje niso imele dovolj odziva in niso dosegle svojega namena.

Novi programi nam obljublajo boljši uspeh, saj so bližji ljudski duši in živo zadevajo našo stvarnost tudi zato, ker so »posneti« iz različnih zornih kotov in našo stvarnost prikazujejo od Rezije do Milja.

Sledili si bodo štirje nizi po šest oddaj, ki trajajo od 20 do 40 minut.

Zabavne oddaje so že na sporedu, TWC dnevnik ali TvPoper, in dosega svoj namen: sprostiti gledalca in ga zabavati na račun različnih vip-oseb.

Predstavitve novega programa je zaključil ravnatelj koprške Tv.

Omenil je neumestne kritike na račun oddaj koprške televizije in nestrpnost nekaterih krogov, ki se med drugim niso niti odzvali vabilu na to srečanje. Zaradi zaprtosti teh krogov po 19. uri koprška televizija ne sme oddajati v slovenščini.

### Listnica uprave

Naša uprava je odprta vsak dan, razen ob sobotah in praznikih, od 9. ure do 12.30.



Barbara Žigante predstavlja nove slovenske oddaje (Fotokroma)

Oddaje se bodo tako predstavile:

1. Pesmice in pravljice iz Benečije, Trsta in Rezije; po besedah avtorice Bogdane Herman so »prgišče doživetih sanj«.

2. Pretakanje. Življenje med Bardom in Trstom, pripravil dr. Janez Bogataj. Avtor je prikazal delo peric, krušaric, kraško arhitekturo, osmice, Bardo, Bane. Kot je avtor omenil, ta niz oddaj opozarja, da je dediščina le model, ki ga je zgodovina že nešteto krat preverila.

3. Spoznanja. Umetnost, ki nas določa in združuje, pripravil dr. Nace Šumi. Oddaja predstavlja arhitekturno podobo naših krajev od Benečije do Trsta. Avtor je dostavil, da je serija danes zanimiva tudi zato, ker lahko združuje prizadevanja vseh narodov na tem območju in v obeh državah.

4. Romanja. Od sv. Višarj do Barbane - pripravil dr. Drago Klemenčič. Avtor predstavlja romanja kot doživetje vernika, a tudi kot kulturni in poučni trenutek.

## NAŠA GOVORICA

Precej časa je že minilo, odkar smo lahko po televiziji spremljali papežev obisk po baltskih državah. Ne bom se zaustavljala ob verski vsebini papeževega obiska niti ob pretresljivi gori križev v Litvi, saj je moja pozornost zbudil tudi jezik, v katerem je potekala sv. maša. Litovščina, ki naj bi bila med baltskimi jeziki najbolj poznana, mi je bila silno tuja. Zmotno sem mislila, da mi bo zvenela vsaj malo domače, pa ni bilo tako. V tem morju narodov in jezikov, ki sedaj vedno nanovo stopajo pred nas, je litovščina samo eden izmed tolikih.

Tudi o deželi sami vem samo to, da jo je poveljal poljski pesnik Adam Mickiewicz, sodobnik našega Prešerna, v pesnitvi Gospod Tadej z znamenitim verzom: *O Litva - domovina! Ti si kakor zdravje. Verz, ki ga je Cankar posvojil in ponašil z znamenitim stavkom. O domovina, ti si kakor zdravje - in seveda mislil na našo deželo.*

Iz litovske zgodovine je tudi pesnitev istega pesnika Konrad Wallenrod. Predolgo in tudi mogoče nezanimivo bi bilo obnavljanje vsebine te domoljubne pesnitve, primerneje je navesti nekaj verzov, ki nam lahko še danes dosti pomenijo, predvsem če njen pomen nekoliko razširimo: namesto pesem ljudska vstavimo domača govornica, slovenščina, namesto vitezov pa pomislimo na prednike.

*O, pesem ljudska, ti si kot nekdanja zaveze skrinja - davnim dnem zavetje! Moč vitezov si ljudstvo vate shranja in prejo svojih misli, čustev cvetje. Noben udar ne more te zdrobiti, dokler te ne zavrže lastna vas.*

No, ves ta uvod, naj velja za naš jezik, ki je za nas najdragocenejši zaklad, odraz naše notranjosti in spoštovanja sebe in bližnjega.

O našem jeziku, o naši odtujenosti bomo razmišljali danes in še kdaj kasneje.

Slovenci nismo še nikoli imeli toliko šol, toliko sredstev javnega obveščanja, toliko kulturnih ustanov, kot jih imamo danes. Tudi svobodni smo.

Naš jezik pa je v precej žalostnem stanju. V osrednji Sloveniji se zdi, kot da ga ni več potrebno gojiti. Preko televizije nas oblega ohlapna slovenščina, ki nam ne more biti v oporo. Mi pa smo sploh pod hudim udarom italijanščine, ki nas pogojuje z vseh strani. Mogoče bi lahko drug drugemu malo pomagali?

V zadnjem desetletju je krajša oblika oziralnega zaimka **ki** popolnoma izpodrinila **kateri**. Starejši se še spominjajo, da smo molili: *Oče naš, kateri si v nebesih*. S tem pa je bila pri nas pod vplivom italijanščine odprta pot veliki zmedi. Slovensko obliko **kateri** smo izenačili z italijansko *il quale*, **ki** pa z italijanskim *che*. Popolnoma smo si odmislili, da moramo obliko **ki** v vseh sklonih razen v prvem dopolnjevati s krajšo obliko osebnega zaimka. Torej **ki ga, ki mu, ki jo, ki jih, ki jim**. Mučno je slišati po radiu, ko napovejo oddajo, **ki so pripravili raziskovalci**. Pravilno je: *oddajo, ki so jo pripravili raziskovalci*.

Če malo pomislimo na svoje narečje, te napake ne bomo delali. Domača govornica, če jo še znamo, nam bo vedno v pomoč.

Nada Pertot



# Klarisinje so se vrnile v Gorico

Klarise so ženski kontemplativni red. Ustanovila ga je sv. Klara, učenka sv. Frančiška Asiškega. Ta red je prišel v Gorico leta 1653. V ulici sv. Klare so dobile svoj dom v palači na vogalu ul. sv. Klare in Korzom. Danes je tam policija, kajti ko so leta 1782 morale zapustiti svoj dom, je hiša prišla v last avstrijske in potem italijanske države. Svoj red so morale zapustiti na ukaz cesarja Jožefa II.

V ponedeljek, 4. oktobra, na god sv. Frančiška Asiškega, so se klarise po 200 letih vrnile v Gorico. G. nadškof A.V. Bommarco si je ves čas od svojega prihoda v Gorico prizadeval, da bi dobil v škofijo red redovnic kontemplativnega življenja. Ker je sam minorit, je mislil na klarise. To mu je sedaj uspelo. Iz dveh redovnih hiš v Italiji so prišle v Gorico tri prve redovnice, sestre Roza, Tereza in Rina. Škofijsko občestvo jih je slovesno sprejelo med sv. mašo v stolnici ob 19. uri pretekli ponedeljek. Za to izredno priložnost so verniki zasedli stolnico kot ob redkih priložnostih. Tudi številni duhovniki so somaševali z g. nadškofom, na koro pa sta izvajala Perosijevo Missa Pontificalis zbor sv. Justa in zbor Maria Assunta. Med sv. mašo so redovnice prebrale berila in pri darovanju prinesle darove. Pri prošnjah za vse potrebe so se zvrstile prošnje za redovnice in nove poklice pa tudi za mir med narodi, posebno na Balkanu. Med pri-



**Sv. Klara sprejema prve sestre redovnice (ilustrirala s. S. Pudobska)**

digo se je g. nadškof posebej naslonil na sv. Klara in njeno zgodbo življenja ob strani sv. Frančiška. Slavje v cerkvi je res bilo zbrano in doživeto.

Po maši so g. nadškof in verniki spremili redovnice v njih novi dom v bivši proštni hiši na začetku ulice Alviano. Tam bodo sedaj bivale in molile, dokler ne dobijo tam blizu na vrtu še bolj dostojen prostor, ko se bo njih število povečalo.

»Naš samostan je kraj molitve,« je pojasnila s. Rina. »Naš dan je skoro v celoti posvečen božjim hvalnicam, a tudi delu. Najdemo pa tudi čas, da poslušamo osebe, ki želijo z nami govoriti.« Takšno je torej poslanstvo, ki ga bodo klarise vršile tudi v goriskem mestu.

## Seja pokrajinskega tajništva Slovenske skupnosti

Goriško pokrajinsko tajništvo SSK je na zadnji seji vzelo v pretres trenutno politično situacijo na Goriškem ter notranje organizacijske probleme. V zvezi s krizo na goriški občini je tajništvo potrdilo pristop stranke k takozvani »tranzverzalni« koaliciji; ob neredu ki trenutno vlada v vrstah Krščanske demokracije, edino ta koalicija daje možnost za izvolitev slovenskih predstavnikov. Za SSK pomeni prelom dolgoletne povezave s Krščansko demokracijo veliko novost in spremembo, vendar so nekatere odločitve te stranke v zadnjih letih jasno kazale protislovensko usmerjenost. Spomnimo se samo na nepripravljenost Krščanske demokracije za povezavo s SSK pri zadnjih deželnih volitvah. Tajništvo je c zvezi z dogovori za novo koalicijo določilo smernice, ki jih bodo predstavniki stranke zagovarjali na pogajanjih. Ker bo konec leta pokrajinski kongres stranke, je tajništvo povabilo sekcije, da organizirajo pripravljal-

ne sestanke, na katerih mora biti glavna tema razgovorov nova usmeritev stranke ter nove volitve povezave. V ta namen bo tajništvo pripravilo dokument, ki bo služil kot osnova za razprave. Novosti ki jih uvaja volilni zakon ter spremenjena politična situacija bodo odločilno vplivale tudi na volitve v okoliških občinah in na to se mora stranka primerno pripraviti.

Ob koncu seje je bil sprejet sklep, da posebna delegacija obišče novega prefekta ter izrednega komisarja občine.

**B.Š.**

Mladinski krožek F.B. Sedej prireja plesni tečaj v dvorani Sedejevega doma v Števerjanu. Začetek tečaja v petek, 8. oktobra, ob 20.30. Morebitne informacije na tel. 81907 (Edi) ali 884041 (Valentina) ob urah kosila.

### SKRD JADRO IZ RONK

vabi na

predavanje o časih po prvi svetovni vojni in predvsem o novem oblikovanju slovensko-avstrijske meje, na katero je imel velik vpliv general Rudolf Maister. Naš gost bo prof. Boris Artač z Opčin. Srečanje se bo odvijalo v ponedeljek, 11.10.1993, ob 20.00 na sedežu društva v Romjanu.

## Sv. Klara Asiška

### Življenjepis

Letos obhaja katoliški svet 800-letnico rojstva sv. Klare Asiške. Tudi v Sloveniji so proglasili leto sv. Klare. V ta namen je Ognjišče v Koprju izdalo njen življenjepis, kot ga je zasnovala klarisa Chiara Augusta Lainati; na slovenski jezik sta knjigo prevedla Zora Tavčar in Alojz Rebula.

Življenjepis je pisan zelo živahno in obenem poljudno. Spoznamo sv. Klara in njen poklic, pa njeno prijateljstvo s sv. Frančiškom, njene prve tovarišice, zlasti pa njeno življenje, vse skrito v Bogu. Zelo posrečeno je podano tudi srednjeveško življenje v Umbriji na gradovih in med meščani, v marsičem podobno, a tudi različno od današnjih časov. Na koncu knjige je tudi kratek zgodovinski pregled Sestre klarise na Slovenskem; napisal ga je Vinko Škafar, kapucinski provincial.

## Predstavitve knjige Sveta Gora pri Gorici

V sredo, 13. oktobra, ob 16. uri bo v dvorani msgr. Petra Cocolina v Semeniški ulici predstavitev knjige Sveta Gora, ki je pred kratkim bila izdana v Ljubljani pri založništvu Jutro. Gre za v sliki in besedi bogato publikacijo, ki je izšla v slovenščini, italijanščini in furlanščini.

Predstavitve organizirajo tedniki Voce Isontina in Katoliški glas v sodelovanju s Katoliško knjigarno. Knjigo bosta predstavila založnik Jutra ter prof. Celso Macor.

Lepo vabljeni.

## V novo delovno leto z zborom Lojze Bratuž

Mešani zbor Lojze Bratuž pričena novo delovno sezono. Kot že prejšnja leta se bodo pevci tudi letos redno zbirali na vajah vsah petek od 20.30 do 22.30 v mali dvorani Katoliškega doma. Poleg dosedanjih članov so vabljeni, da se udeležijo petkovih srečanj, tudi vsi tisti, ki čutijo željo po lepem petju in družabnosti, a niso pristopili še k nobenemu zboru.

## Podgora

### Rožnovenska procesija



**Glavni oltar v župnijski cerkvi v Podgori**

Rožnovenska Mati Božja je poskrbela, da je bila nedelja lep sončen popoldan po hudih nalivih prejšnje noči in tudi vse jutro. Lepo vreme je pripomoglo, da se je tradicionalna procesija nemoteno razvila po podgorski vasi. Nabrežinska godba je za križem vso pot razveseljevala s koračnicami na znane viže slovenskih pesmi; tudi po končanem blagoslovu v cerkvi je na trgu pred cerkvijo odigrala nekaj klasičnih kosov iz svojega repertoarja v veselje udeležencev, ki so številni prihiteli počastiti Mater Božjo tudi iz mesta.

Med procesijo sta izmenoma pela oba zbora, tako slovenski kot italijanski, ljudstvo pa je molilo rožni venec prav tako izmenoma v obeh jezikih v res lepem soglasju. Tudi v cerkvi sta bila dva nagovora prav tako za slovenske kot za italijanske vernike. Litanje M.B. so pa bile pe- te z odpevi tako, da smo zopet prisostvovali popoldanskemu blagoslovu kot nekoč. Ali bi ne kazalo imeti take blagoslove pogostejše, morda tudi namesto popoldanske maše? Mislim, da gre taka molitev prav tako do srca kot nedeljska maša, ki nam prihaja že preveč v navado. (Oprostite tej moji heretični misli.)

Zunaj cerkve so v župnijski dvorani Podgorci pripravili tudi bogat srečolov za misijone.

Nedeljska procesija je znova izpričala, da je v Podgori še dokaj dobrih vernikov tako med Slovenci kot med Italijani in da ti med seboj živijo v kar lepem sožitju. Upajmo, da bo tako ostalo tudi za naprej in da se ne pojavi kaka narodna nestrpnost.

**K.H.**

## Likovna akcija otrok za odrasle

Naftno Podjetje Petrol v Sloveniji je prišlo na posrečeno zamisel: Naj otroci s svojo fantazijo pokažejo, kaj znajo narisati za odrasle in za svoje sovrstnike. Tako so se leta 1990 obrnili na nekatere šole, naj jim pošljejo najboljše likovne izdelke otrok. Pobuda je vžgala in naslednje leto 1991 so sodelovanje razširili in z izbranimi izdelki obiskali že številne šole v Sloveniji. Na Petrolovo pobudo se je oglasilo še več šol. Prijeli so že tisoč izdelkov. Še boljši je bil odziv leta 1992. Posebna komisija je morala izbirati že med 1500 likovnimi izdelki iz 21 različnih krajev Slovenije in zamejstva. In letos 1993? Akcija je v polnem teku in se bo zaključila 15. oktobra. Izdelki otrok so povečini risbe, a tudi plastike. Nekateri so, bi lahko rekli, prave umetnine.

Petrolova razstava, ki je potovala po številnih krajih v Sloveniji, je priromala tudi v Gorico, in sicer v Katoliško knjigarno. Tam so jo odprli dne 28. septembra in bo odprta do sobote, 9. oktobra, v službenih urah knjigarne. Prijetno je, si razstavo ogledati.

### MAŠE NA SV. GORI

Ob nedeljah in praznikih:  
ob 8., 10. in 16. uri.  
Ob delavnikih:  
ob 8. in 16. uri.

## MePZ Podgora v Kranju

V nedeljo, 17. oktobra, bo Komorni zbor J. Gallus iz Kranja praznoval svojo 10-letnico obstoja. Da bi dogodek čimbolj primerno proslavili, so se kranjski pevci pred letom dni obrnili do svojih goriških prijateljev MePZ Podgora in nastal je projekt skupnega koncerta, ki bo obsegal poleg nastopa obeh posameznih zborov tudi prvo izvedbo Gallusove maše za dva zbora »Missa canonica«. Zbora sta zahtevno skladbo skrbno vadila predvsem v preteklih polletnih mesecih, v soboto, 2. oktobra, pa bo ob 16. uri v podgorski cerkvi skupna vaja.

Za goriško publiko bosta zbora seveda v kratkem poskrbela za ponovitev, že v nedeljo, 30. oktobra, pa bosta mašo izvajala na samostojnem koncertu v Trziču (Monfalcone) ob 11. uri v cerkvi Marije Sv. Rožnega Venca v sklopu verskih koncertov v organizaciji USCI-ja.

**Mirko Špacapan**

## Ciril Ribičič v Štandrežu

V okviru tradicionalnih večerov Srečanje z avtorji, ki jih že vrsto let prireja Upravni odbor Kulturnega doma iz Gorice, bo v četrtek, 7. oktobra 1993, gost srečanja slovenski politični predstavnik in član slovenskega parlamenta Ciril Ribičič.

Ob tej priložnosti bo Ribičič spregovoril o svojem zadnjem knjižnem delu Rad sem jih imel.

Knjiga je izšla letos pri založbi Mihelač v Ljubljani.

Uvodne misli na samem večeru pa bo posredoval dr. Matjaž Kmecl. Predstavitve bo v prostorih doma A. Budal v Štandrežu s pričetkom ob 20.30.

Večer prireja Kulturni dom Gorica, s sodelovanjem društva Oton Župančič iz Štandreža.

## ŠIRI KATOLIŠKI GLAS

Od sobote, 9. oktobra, do petka, 15. oktobra 1993, bodo potekali

## 6. primorski dnevi na Koroškem

Sobota, 9.10., ob 19.30 Farna dvorana v Globasnici  
Komedijska: SLUGA DVEH GOSPODOV (C. Goldoni)  
Gostuje: Prosvetno društvo Štandrež, dramski odsek

Ponedeljek, 11.10., ob 18.30 Mohorjeva knjigarna, Celovec  
Otvoritev razstave **Žarni papir** slikarke Jasne Merku iz Trsta

Ponedeljek, 11.10., ob 19.00 Tischlerjeva dvorana, Celovec  
LITERARNI VEČER s pesnikom Vinkom Beličičem

Sreda, 13.10., ob 14.00 Sejna soba NSKS, Celovec  
Srečanje političnih predstavnikov iz Primorske in Koroške

Petek, 15.10., ob 19.00 Modestov dom, Celovec  
SREČANJE GLASBENIH ŠOL

Nastopajo učenci Slovenskega centra za glasbeno vzgojo »Emil Komel« iz Gorice in učenci Glasbene šole na Koroškem

Krščanska kulturna zveza v Celovcu  
Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici  
in Slovenska prosveta v Trstu

KINOATELJE  
IN  
FILOZOFSKA FAKULTETA V LJUBLJANI, SLORI,  
SLAVISTIČNO DRUŠTVO TRST, ACLI TRST

MULTIMEDIALNE DELAVNICE KULTURNE EKOLOGIJE  
GORICA - TRST

IZPOPOLNJEVALNI TEČAJ SLOVENŠČINE  
ZA VSE, KI AKTIVNO OVLADAJO  
SLOVENSKI POGOVORNI JEZIK ALI  
DIALEKT, RADI PA BI SE NAUČILI  
PRAVILNEGA PISANJA IN IZRAŽANJA.

KNJIŽNICA "DAMIR PEIGEL", UL. CROCE 5 - GORICA, (0481) 531 733  
NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA, (040) 435 429 / TRŽIŠKA KNJIŽNICA, (040) 435 954  
UL. SVETEGA FRANČIŠKA 70 - TRST

**LOGOS**  
Razumeti in se razumeti.



## Srečanje s prefektom

Popravila trenutno zaprtih šolskih stavb v devinsko-nabrežinski občini bodo opravili v najkrajšem možnem času, skušali bodo tudi ublažiti nevšečnosti, ki jih imajo v tem času otroci in njihove družine. Za ukrepi v zvezi s šolskimi stavbami pa se nikakor ne skriva kaka želja po »racionalizaciji«, torej po krčenju šolskega omrežja v občini Devin-Nabrežina, za kar uprava sploh nima pristojnosti. To sta danes zagotovila delegaciji staršev otrok celodnevne osnovne šole Stanko Gruden iz Šempolaja izredna komisarka na devinsko-nabrežinski občini doktorica Nerijeva in tržaški prefekt, vladni komisar dr. Cannarozzo.

Starši, ki sta jih spremljali tajnica Sindikata slovenske šole prof. Živka Marc in bivša občinska odbornica za šolstvo prof. Vera Tuta Ban, so namreč zaprosili za razgovor s prefektom, da bi mu obrazložili svoje nezadovoljstvo in bojzani glede prihodnosti šol. Prefekt je povabil na razgovor tudi dr. Nerijeva, pri njem pa so sodelovali še predstavniki Slovenske skupnosti, ki so imeli tik pred tem srečanje s prefektom pogovor o nekaterih perečih vprašanjih na Tržaškem, in tako tudi o šolski problematiki v Devinu-Nabrežini.

Starši so sicer ponovili mnenje, da šolske stavbe niso v tako neprimeren in nevarnem stanju, da bi jih bilo treba prav ob začetku šolskega leta za daljši čas zapreti, vendar so vzeli na znanje pojasnila in zlasti izrazili zadovoljstvo nad jasno besedo o domnevni racionalizaciji.

Na tem srečanju so sodelovali predstavniki Slovenske skupnosti Martin Breclj, Peter Močnik in Ivo Jevnikar. Slednji je prosil komisarja, naj spomni zunanega ministra Andreatto in druge predstavnike osrednjih oblasti na neizpolnjeno obljubo, da bo minister še pred 22. septembrom, ko je v Rimu zasedala slovensko-italijanska komisija za gospodarstvo, sprejel zastopstvo slovenske manjšine. Srečanje bi bilo posebno pomembno zdaj, ko se sliši, da vlada ponovno preučuje stari Maccanicov osnutek o zaščiti Slovencev, da bi ga ponovno predložila, morda v spremenjeni obliki. Slovenska skupnost meni, da je prav v tem trenutku potreben odkrit dialog v iskanju pravičnih rešitev.

Pokrajinski tajnik Breclj je spregovoril o volilnih reformah in bližnjih tržaških volitvah. Glede tega je prefekt ponovno potrdil, da se bodo rajonske volitve v tržaški občini držale volilnih pravil, ki veljajo za občino Trst, kar pomeni neposredno izvolitev predsednikov z možnostjo balotaže in večinsko nagrado. Število krajevnih sosvetov je bilo že skrčeno.

Breclj je nadalje opozoril na nezadovoljstvo med domačini v vaseh ob meji, ker se zdi, da vojaške obhodnice opravljajo bolj službo prometne policije, in to z brzostrelkami, pripravljenimi na strel, kot pa nadzorstvo nad zeleno mejo.

## Posvet v Dolini

Slovenska kulturno-gospodarska zveza je v petek, 1. t.m., priredila javno razpravo o političnem nastopu Slovencev na bližajočih se občinskih volitvah v Trstu, Miljah in Nabrežini. Razprava je potekala v dvorani dolinskega občinskega sveta. Nastopili so Martin Breclj (SSK), Miloš Budin (DSL), Stojan Spetič (SKP), Klavdij Palčič (SKGZ) in Rudi Pavšič (PSI). Problematika je žgo-

ča, kar je pokazala tudi živahna razprava, v katero so posegli številni udeleženci. V glavnem so se strinjali, da je treba podpreti demokratični blok kot protiutež desničarskemu in protislovenskemu polu.

## Gospodarska kriza vedno hujša

Gospodarska kriza na Tržaškem je vedno hujša. Dokaz za to je misija delavcev tekstilnega sektorja, ki je v noči na torek odpotovala v Milan, da bi od glavnih bančnih zavodov dosegli nadaljnje kreditiranje tekstilnih firm. V Rim pa bo odšla delegacija pristaniščnih delavcev, da bi se srečala z ministrom Costo. V petek pa bo stavka uslužbencev v javnem sektorju.

## Sinhrotron je praktično nared

Čez mesec dni bodo uradno otvorili bazovski sinhrotron. Otvoritvi naj bi prisostvovala ali predsednik republike Scalfaro ali pa premier Ciampi. Po končanih delih je sedaj v teku testiranje aparatov.

Medtem pa je prišla novica, da bodo 383 milijard, ki so bile namenjene za uresničitev nove cestne mreže, preusmerili v severozahodno Italijo, ki so jo v preteklih dneh opustošile hude poplave.

## Cerkvica na Pečah

Bolj kot v katedralah sveta se duh spočije v cerkvici, kot jaslice skromni, sredi edinstvene veličastne narave. To je naša cerkvica na Pečah, kjer smo se zbrali pri sv. maši na rožnovensko nedeljo popoldne. Steza do nje vodi po kamniti strmini in ni prav nič idilična. Ko pa se povzpneš do vrha, zadrihaš svobodo gorskih višin.

Čeprav revna, vse pomoči potrebna, je cerkvica v blagem sozvočju s potrebami duš, ki občasno stopajo v njen mir. Po božji besedi, molitvi in mašni daritvi škof. vikarja g. Vončina je bila pot na povratku lažja in svetlejša. Še osamljeni kozi, ki preživlja svoje dni v skalnih pečinah Glinščice, je šel prijazen pozdrav za neodvisno stališče, ki ga je zavzela med nebom in zemljo.

F.V.

## Požar v bivši umobolnici

V bivši umobolnici, točneje v paviljonu, kjer ima sedež ustanova SERT, ki skrbi za narkomane, je v noči od nedelje na ponedeljek prišlo do požara, ki je bil baje namerno povzročeno in ki se je razvil v nekaterih prostorih paviljona. Na srečo ni bilo tam ob tisti uri nikogar.

## Bolnišnica na Katinari

V četrtek popoldne je škof Lorenzo Bellomi blagoslovil nov kip Mater božje »Materi življenja« v notranjosti dvorišča katinarske bolnišnice. Kip je visok 1.80 m in je delo kiparja U. Celadona.

Poseben odbor je postavil Marijin kip na ta kraj z namenom, da bo vsem, ki prihajajo v ta kraj, bolnikom in obiskovalcem, svetla in trdna opora v iskanju dušnega in telesnega zdravja.

Ponovno opozarjamo, da je v kapeli bolnišnice sv. maša za slovenske vernike vsako tretjo nedeljo ob 17.15.

## Jambor - prva številka novega letnika

Takoj na začetku nove sezone je izšla prva številka XXIII. letnika revije Jambor, notranjega glasila slovenskih tržaških skavtinj in skavtov. Odgovorni urednik bo še nadalje Marko Tavčar.

Prva oktobrska številka je v glavnem posvečena poročilom s taborov in poletnim dejavnostim. Tako Glasbeni kobra poroča o študijskih dnevih voditeljev slovenskih tržaških skavtov v Robanovem kotu. Revija prinaša tudi poročilo o prvem »video scout festivalu«, na katerem so predvajali filme, ki so bili posneti na letošnjih taborih.

Novost te številke je tudi priloga Bum(a) na štirih straneh, ki je nastala tako, da so uredniki uporabljali, podobno kot njihovi »predniki«, pisalni stroj, matrice in ciklostil, in ne računalnika, ki ga sicer uporabljajo za pripravo revije. Nastala je tako priloga, polna najrazličnejših napak.

Poleg te raznotere vsebine pa prinaša tudi ta prva številka Jambora kratko duhovno misel, ki jo je pripeval Tone. V njej pravi, da bo cilj letošnjega razmišljanja v okviru verske vzgoje odnos mladega človeka do Cerkve, naše verske skupnosti.

(mab)

## Skupni projekt deželnega sedeža RAI - Radia Trst A in Radia Slovenija

Radijska izvedba celotne pesnitve Dantejeve Božanske komedije bo na sporedu vsak torek, s ponovitvijo ob nedeljah, od 5. oktobra dalje na Radiu Trst A. Gre za enega najzahtevnejših projektov slovenskega radia sploh, saj pri izvedbi sodelujejo igralci vseh slovenskih gledališč, operni solisti, Orkester RTV Slovenija, Slovenski komorni zbor in otroški zbor iz Ljubljane ter številni umetniški ustvarjalci.

Priprave, študij in posnetki so stekli že v začetku maja 1993 pod vodstvom režiserja Sergeja Verča v študijih Radia Slovenije.

## Umestili deželni odbor za radiotelevizijsko službo

V Trstu so pretekli teden umestili nov deželni odbor za radiotelevizijsko službo. Odbor je imenoval predsednik deželne sveta Cristiano Degano. Novoimenovani odborniki so Alessandro Bonfanti, Mario Curtarelli, Luciano Forte, Pietro Marin, Donato Toffoli, Luciana Versi in Slovenec Miran Košuta. Na svoji umestitveni seji so odborniki izvolili tudi svoje vodstvo: novoizvoljeni predsednik je Giuseppe Mariuz, podpredsednik pa Enzo Santese.

## Seminar o Joycu

V petek, 1. oktobra, se je v gledališču Miela v Trstu pričel seminar, ki bo do 23. oktobra obravnaval navezanost znanega irskega pisatelja Jamesa Joyca na Trst. Prireditelj manifestacije je stolica za angleški jezik in književnost na tržaški univerzi. Seminar je le del velikega načrta, ki predvideva obsežno dveletno raziskovalno delo o odnosu Joyca do našega mesta. Do 23. oktobra se bo odvijala vrsta prireditev (npr. razstave, dokumentarni filmi itd.). Otvoritve seminarja v gledališču Miela se je udeležil tudi irski veleposlanik v Rimu Patrick O' Connor.

## Rojan

### + inž. Stojan Žerjal

V ponedeljek, 4. oktobra, po enajsti uri, se je cerkev v Rojanu napolnila kot samo za največje praznike. Poslavljalji smo se od nenadno umrlega 46-letnega inženirja kemije Stojana Žerjala. V sredo, 29. septembra, se je službeno mudil v Rimu in tam mu je odpovedalo srce.

Zakaj se je zbralo toliko ljudi k njegovemu pogrebu? Dejstvo je, da se k pogrebu mladih ljudi zbere vedno več ljudi kot pri potrebu starejših. Stojan je bil v Rojanu zelo poznan. Tu je obiskoval osnovno, potem nižjo gimnazijo pri Sv. Jakobu, licej in univerzo. Vedno je solidno študiral in zato vse študije uspešno končal. Zaradi svoje strokovne sposobnosti je takoj dobil zaposlitev in v službi tudi napredoval. Zadnji čas je bil strokovni konzulent. Odlikoval se je po delavnosti, požrtvovalnosti in dobroti. Povsod so ga spoštovali in cenili.

Vrsto let je sodeloval pri cerkvenem zboru v Rojanu. Ohranil je stalen stik s svojimi prijatelji iz mladosti, zato ni čudno, da jih je tako močno prizadela pretrgana vez.

Stojana so v ponedeljek pripeljali v cerkev v Rojanu naravnost iz Rima. Čeprav je bil deloven dan, so vsi člani cerkvenega zbora sodelovali pri sv. maši.

Slovo je utrdilo zavest, da za verne ljudi vezi niso dokončno pretrgane, ampak da se po božji dobroti nadaljujejo na duhovni ravni. Kako naj bi pozabili na Jezusove besede in obljubo: »Jaz sem vstajenje in življenje. Kdor veruje vame, bo živel vekomaj!«

Težko prizadeti ženi gospe Mariši, sinu Danijelu in staršem izrekam v imenu župnijske skupnosti iskreno sožalje. Naj jim dobri Bog obilno nakloni svojo božjo tolažbo.

Stanko Zorko

### NADJA PAHOR VERRI

## Onstran žice

V Gonarsu je bila v nedeljo, 26. sept., velika spominska svečanost ob 50-letnici prenehanja delovanja zloglasnega taborišča. Najdragocenejši sad te obletnice je prav gotovo knjiga prof. Nadje Pahor Verri »Oltre il filo« (Onstran žice), ki so jo v popoldanskem delu svečanosti tudi predstavili.

V knjigi sledijo tehtnemu zgodovinskemu prikazu stanja v bivši Jugoslaviji po drugi svetovni vojni in natančnemu opisu koncentracijskega taborišča in življenja v njem pričevanja preživelih internirancev in tudi nekaterih izmed njihovih strazarjev. Posebno izstopa sestavek dr. Maria Cordara, ki se je kot mlad zdravnik znašel v Gonarsu, v tako dramatičnem položaju. Internirancem je lajšal telesne bolečine kot zdravnik in predvsem kot človek. Pretresljiva so pričevanja internirancev, toliko bolj, ker gledajo na dogajanja že z neko odmaknjenostjo.

Knjigo krasijo fotografije in tudi risbe Nikolaja Pirnata, ki se je zapisal v spomin vsem, ki so bili z njim v taborišču.

Prof. Pahorjeva v svoji skromnosti o svojem trudu ni spregovorila, ampak je bila deležna zahvale in priznanja vseh organizatorjev in ganjenih prisotnih.

Spominjam se pokopališča v Gonarsu, ko so bili na nekem prostoru križi z imeni in letnicami umrlih. Ko-

liko je bilo med njimi komaj rojenih otrok! Danes se na razkošnem obeležju mrzlo vrstijo le imena in priimki. V kripti pa so razvrščene majhne krste z rdečo zvezdo. Tako tuje, če ne že nasilno, učinkuje vse to. Če pomislim še na spravljlive besede, ki sem jih slišala, in na nepričakovano, a vendar sprejemljivo gesto, ko so bili obdarovani interniranci in tudi njihovi pazniki, mi toliko bolj boleče zvone v ušesih izjave nekaterih slovenskih predstavnikov, ki se ne morejo iznebiti cenenih fraz in pomisliti tudi na tiste, ki niso bili tako politično angažirani kot oni, ampak so se znašli v Gonarsu le kot žrtve krutega vojnega dogajanja.

Nada Pertot



**Iz cveta si me izpremenil v plod. Zoreč zdaj pijem sonca zlato vino in lune mleko, rose tekočino in megle hlad in pad deževnih vod.**  
A. Gradnik

### SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Otvoritvena predstava sezone 1993/94

Alojz Rebula

### Operacija Timava

Krstna uprizoritev, režija Mario Uršič

Premiera v petek, 8. oktobra, ob 20.30 ABONMA RED A

Ponovitve

v soboto, 9. oktobra, ob 20.30 ABONMA RED B

v nedeljo, 10. oktobra, ob 16.00 ABONMA RED C

v sredo, 13. oktobra, ob 20.30 ABONMA RED D

v četrtek, 14. oktobra, ob 20.30 ABONMA RED E

v petek, 15. oktobra, ob 20.30 ABONMA RED F

Prodaja abonmajev vsak delavnik od 10. do 14. ure in eno uro pred začetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4, telefon 632664.

Že abonirane naprošamo, da dvignejo izkaznice čimprej.

### Vabilo

**V petek, 15. oktobra, ob 17. uri bo v ul. Donizetti 3, srečanje sodelavcev Katoliškega glasa.**



## Umrl je Matej Bor

V Ljubljani je v 80. letu starosti umrl Matej Bor (Vladimir Pavšič), slovenski besedni ustvarjalec, pesnik, esejist, dramatik, prevajalec. Za nas na Tržaškem je še za marsikoga živ, saj nam naš Primorski dnevnik te vesti ni posredoval.

V našem kulturnem prostoru velja Bor za pesnika revolucije na Slovenskem. S svojo pesniško zbirko Previharimo viharje, ki je izšla med vojno, je budril svoje somišljenike. Prav tako funkcijo so imele tudi njegove dramske stvaritve. Pretresljivo in umetniško napisane so nekatere njegove balade, ki bodo prav gotovo ostale v zakladnici slovenskega pesništva.

Drugačne, ponotranjene so pesmi iz zbirke Bršljan nad jezom, še vedno aktualen pa ciklus Šel je popotnik skozi atomski vek iz zbirke Sled naših senc. Cikel je sestavljen iz štirinajstih pesmi, v katerih se iz ene pesmi v drugo stopnjuje pesnikova groza nad nastopajočo vizijo sodobnega sveta. Pesnitev je iz petdesetih let.

Neizbrisne zasluge si je pridobil s prevajanjem, saj je s prevajanjem Shakespeara nekako nadaljeval Župančičovo delo. V zadnjih letih je svoje delovanje posvetil raziskovanju slovenskega izvora in utemeljeval tezo o Venetih.

Iz cikla Šel je popotnik skozi atomski vek preberimo osmo pesem, ki ponazarja tragično podobo nenehne napetosti, ki je tako značilna za naš čas.

Šel je popotnik skozi atomski vek in dolgo ni videl ničesar, kajti na glavi je nosil čelado, ki je bila poveznjena kakor hudourni oblak čez njegove oči.

- Čelada, kdaj te odložim?

- Ni še čas.

- In kdaj bo?

- Jutri.

In ko je bilo jutri, je spet rekel:

- Čelada, kdaj te odložim?

- Jutri.

In tako sta šla iz jutri v jutri skozi atomski vek.  
Nada Pertot

### Obvestilo - vabilo!

Uredništvo Katoliškega glasa pripravlja srečanje vseh sodelavcev in raznašalcev lista.

Potreben je skupen odkrit pogovor na širši ravni. Z namenom, da omogočimo čim širšo udeležbo, bo to srečanje posebej v Trstu in v Gorici.

V Trstu v ulici Donizetti 3 v petek, 15. oktobra, ob 17. uri.

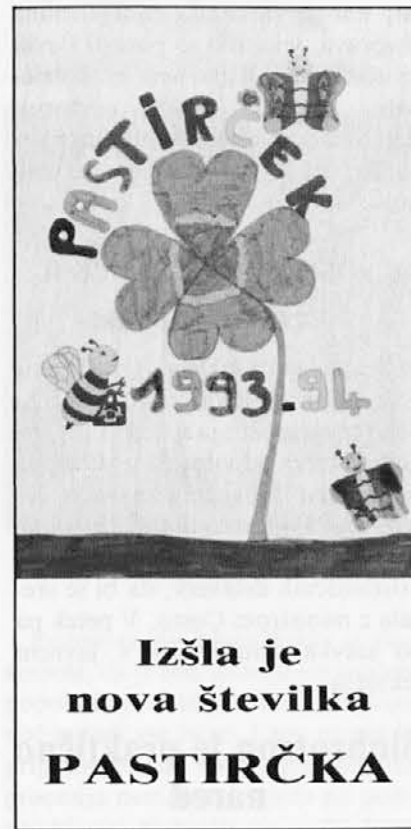
V Gorici bo v Katoliškem domu v četrtek, 21. oktobra, ob 17. uri.

Vabljeni vsi duhovniki, sodelavci, raznašalci lista in vsi, katerim je pri srcu rast našega lista. V odkritem pogovoru naj pridejo na dan opombe, pritožbe in predlogi.

To obvestilo velja kot vabilo!  
Uredništvo Katoliškega glasa

### OBVESTILA

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu vabi na Razgovor o demokraciji z dr. Edijem Kovačem ob 2.500-letnici prvega pojava ljudske oblasti. Večer bo v dvorani Slovenske prosvete v ulici Donizetti 3 v Trstu v ponedeljek, 11. oktobra, 1993. Začetek ob 20.30.



Izšla je  
nova številka  
**PASTIRČKA**

ACM Gorica sporoča, da bo sv. maša za edinstvo v ponedeljek, 11. oktobra, ob 16.30 v Zavodu sv. Družine.

V nedeljo, 17. oktobra, bo ob 17. uri v Marijinem domu v ul. Risorta 3 minoritski misijonar p. Miha Drevenšek predvajal diapozitive o svojem misijonskem delovanju v Zambiji.

### DAROVI

Za lačne otroke: na čast Materi božji ob srečno končani trgatvi, Aleš Komjanc 50.000 lir.

Za sovođenjsko cerkev: N.N. Rupa 100.000, N.N. 100.000 lir.

Za obnovo cerkve na Vrhu: N.N. 500.000 lir.

Za katol. glas: druž. Simonič v spomin na pok. Jakoba Albrehta 100.000 lir.

Ob 5. obletnici smrti Franca Keteja daruje žena Mirka za Dom srečanja na Višarjah 25.000 in za Sv. Goro 25.000 lir (skupaj 50.000 lir).

Za obnovo cerkve v Zgoniku: starši birmancev 230.000 lir.

Za obnovo oltarja v cerkvi v Mavhinjah: Livija Furlan ob smrti bratrance Vilya Camileri 100.000; Norma Okretič 40.000 in ista v spomin na pok. A. Širco, Fr. Žužeka in C. Trampuž 60.000 lir.

Ob rojstnem dnevu pokojne mame Polde se je spominja Rožica z družino in daruje po 50.000 lir za zavod sv. Družine in cerkev sv. Ivana v Gorici.

Za barvna okna v Bazovici: družina Mondo v spomin na sina Bruna 65.000; ob poroki Mihalič 20.000; srebrnoporočnica Londa 55.000; Maria Zadro v spomin na brata Karla 100.000 lir.

Za cerkev Brezmadežne na Pesku: družina Bernetič-Racman 100.000; druž. Rapotec 50.000; skupina iz Trsta 50.000; Štefeti 20.000; Mihentovi 10.000; ob krstu Erik Bak 80.000 lir.

Ob smrti Cecilije Trampuž: darujejo hčere Zvonka, Vige in Nora za cerkev v Mavhinjah 100.000 in za cerkveni pevski zbor 100.000 lir (skupaj 200.000 lir).

Za cerkev na Peči: poročnica Marko in Kristina 50.000 lir.

Za cerkev v Rupi: družina Devetak, Rupa 56/A 50.000 lir.

Za kontovelsko cerkev: N.N. v spomin pok. g. Frančiške in pok. Zorana Krušec 150.000 lir.

Za misijone: Ana Furlan 100.000 lir.  
Za lačne otroke v misijonih: Stanislava 50 avstralskih dolarjev.

Za slovenske misijonarje: N.N., Trst v spomin na rajne 50.000 lir.

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu: Laura Parovel v spomin na Ljudmilo Orel 10.000, na Maksimilijana Godina 15.000 in na Vido Hmeljak 15.000. V spomin na Vido Hmeljak družina Bizjak 20.000 in Boži in mama 20.000. Ob 100-letnici rojstva Juste Požar Zinka, Darko in Marta 150.000 lir.

Vsem podpornikom našega lista in drugim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

## Bralci pišejo

Spoštovani g. urednik, ob slovesni proglasitvi neodvisnosti in suverenosti Slovenije so ta dogodek podčrtali z dvigom slovenske zastave. Zgodilo se je v Ljubljani ob navzočnosti predstavnikov oblasti in ogromne množice državljanov. Torej v imenu vsega slovenskega naroda. To dogajanje sem spremljal prepričan, da je to zastava, pod katero bodo Slovenci živeli, trpeli, se veselili, delali za »narodov blagor«, in če bo potrebno, se tudi bojevali in umirali za domovino.

Toda zmotil sem se. Na septembrski novogoriški proslavi je predsednik države M. Kučan počastil zastavo-prapor IX. korpusa. Zdi se mi, da je bilo to umestno, saj je imela ta zastava v vojnem času zgodovinsko mesto. Zgodovina je zgodovina, danes pa se moramo zavedati, da je zastava slovenskega naroda tista, ki je zakonsko sprejeta in priznana kot državni, vseslovenski simbol enotnosti, samostojnosti in suverenosti. Zato me je prizadel in zaskrbel nastop na prej omenjeni svečanosti zrelega, sivolasega in preizkušenega človeka, večkrat odlikovanega generala, ki je pred zbrano množico in najvišjo državno oblastjo izjavil: »... In kadar bo stiska, vemo, kje se bomo zbrali: ob tej zastavi...« Ob teh besedah je pokazal na zastavo z rdečo zvezdo!

Ta izjava - poziv se mi zdi protidržavna, protizakonita, ščuvanje... z usodnimi posledicami, poziv Slovenem, naj se v primeru potrebe zbira v dveh taborih!

Gospod ali tovariš general, upati je, da se Vam je zareklo.

Sledi podpis

### Katoliški glas dobite v Sloveniji:

Ljubljana: na Mačkovi 6

Maribor: ul. V. Kraigerja 2

Nova Gorica: v cerkvi Kristusa Orešenika

## NAŠA ANKETA

### Slovenska narodnostna skupnost v Italiji

V zadnjem obdobju vsi hitimo ugotavljati, da se je slovenska narodna skupnost v Italiji znašla v povsem novih razmerah, ki terjajo od nje tudi nove oblike in prijeme pri njenem javnem nastopanju in delovanju.

Ugotavljamo nadalje in tožimo, da smo preveč razcepljeni in zaradi tega premalo uspešni pri uveljavljanju specifičnih manjšinskih pravic.

Skupno dogovarjanje v okviru tradicionalnih oblik je silno težavno in zapleteno in ne dovolj učinkovito. S tem je tesno povezano vprašanje politične odgovornosti posameznih komponent.

Zato je povsem naravno, da vse bolj prihajajo do izraza težnje po tesnejši povezavi tako na ravni manjšinskih komponent kakor tudi na ravni posameznih pripadnikov naše manjšine. Oblikujejo se že razne zamisli, kako razrešiti to vprašanje, katerega stvarno rešitev so doslej ovirali ideološki in drugi razlogi.

Uredništvo Katoliškega glasa zato odpira javno anketo o vprašanju ustreznosti organizacijskih in vsebinskih povezav med manjšinskimi silami kot neobhodno potrebnega sredstva za preživetje in učinkovitejše upiranje asimilacijskim težnjam.

Vsi, ki želite sodelovati v tej rubriki, orišite svoje zamisli in predloge in jih pošljite uredništvu za morebitno objavo.

V pošte pridejo zlasti odgovori na naslednja vprašanja:

1. Ali je po vašem mnenju še opravičljiva (do)sedanja strankarska in drugačna razcepljenost pripadnikov manjšine?

DA  NE

2. Ali je potrebna večja enotnost tudi na področju kulture, prosvete, medijev?

DA  NE

3. Kako si predstavljate javno nastopanje zlasti pred oblastmi?

- a) z organizacijskim poenotenjem  
b) z občasnimi skupnimi delegacijami  
c) z novimi oblikami predstavnosti  
č) \_\_\_\_\_

4. Potrebujemo večjo enotnost zgoj:

- a) zaradi trenutnih sprememb volilne zakonodaje.  
b) ali je objektivno potrebna kot neobhodni pogoj za njen obstoj in nadaljnji uspešen razvoj?

5. Kako uskladite težnjo po enotnosti in pluralizmu?

Obrazložitev odgovorov \_\_\_\_\_

Razno \_\_\_\_\_

Na vprašanja pod 3., 4. in 5. odgovori z eno samo izbiro. Svoj odgovor izročite na uredništvu ali poduredništvu Katoliškega glasa ali svojemu duhovniku. Ne podpisuj se, ampak le označi letnico svojega rojstva.

## Radio Trst A

Poročila: ob 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00.

Sporod od 10. do 16. oktobra 1993

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 10.00 Mladinski oder. »Skrivnost fantomskega vlaka«. (3. del). 10.30 Slovenska lahka glasba. 11.00 Za smeh in dobro voljo. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Srednjeevropski radijski obzornik. 13.20 Glasba po željah. 1. del. 14.10 Dante Alighieri: »Božanska komedija: Pekel«. 14.45 Glasba za vse okuse. 16.00 Šport in glasba. 17.30 Z naših prireditvev.

Ponedeljek: 8.10 Iz Četrtekovih srečanj: dr. Branko Agnetto. 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: - 9.15 Odrpta knjiga. Johann Wolfgang Goethe: »Trpljenje mladega Wertherja«. 1. del. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.45 Cecilijanka 1992: dekleški zbor Alenka iz Števerjana vodi Anka Černic. 13.20 Kmetijski tednik. 14.10 Otroški kotichek. 15.00 Panta rei. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Niti raj niti pekeli - Amerika.

Torek: 8.10 Svojo poslednjo voljo pri zdravi in čisti pameti izrekam. 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 »Trpljenje mladega Wertherja«. 2. del. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.45 Cecilijanka 1992: mešani zbor Rupa-Peč vodi Zdravko Klanjšček. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Aktualnosti. 16.00 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Dante Alighieri: »Božanska komedija: Pekel« (2. del).

Sreda: 8.00 Poročila in deželna kronika. 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: »Trpljenje mladega Wertherja«. 3. del. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.45 Cecilijanka: mešani zbor Lojze Bratuž iz Gorice vodi Stanko Jericijo. 13.20 Na goriskem valu. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Tiho tiho, davno davno.

Četrtek: 8.10 Tisoč let naših prednikov. 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 »Trpljenje mladega Wertherja«. 4. del. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.45 Cecilijanka 1992. Moški zbor Soča iz Nove Gorice vodi Marjan Ciglič. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Dvignjena zavesa. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba.

Petek: 8.10 Dopisnice z najbližnjega vzhoda. 8.40 Potpuri. 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 »Trpljenje mladega Wertherja«. 5. del. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.45 Cecilijanka 1992. Moški zbor Soča iz Nove Gorice vodi Marjan Ciglič. 13.30 Za smeh in dobro voljo. 13.45 Narodnozabavna glasba. 14.10 Otroški kotichek. 14.30 Od Milj do Devina. 15.00 Nekaj minut z... 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 9.00 Male skrbi - veliko veselje. 10.10 Koncert v Cankarjevem domu v Ljubljani. 11.30 Potpuri. 12.00 »Ta rozajanski glas« - oddaja iz Režije. 12.45 Glasnik Kanalske doline. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Nediški zvon. 15.00 »Ena se tebi je želja spolnila«. 16.00 Odkritje Amerike. 17.10 Mi in glasba. 18.00 »Prvi somrak«.

### KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:  
Dušan Jakomin

Izdajca: Zadruga - Cooperativa:  
Goriška Mohorjeva

Riva Piazzutta, 18 - Gorica - P.I. 00480890318

Tiska: Tiskarna Budin v Gorici

Letna naročnina: Italija 50.000  
inozemstvo 70.000  
zračna pošta 95.000

Oglasi: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 1000 lir, k temu dodati 19% IVA